

PRESSITEADE nr 55/23

Luxembourg, 30. märts 2023

Euroopa Kohtu otsus kohtuasjas C-5/22 | Green Network (kulude hüvitamise korraldus)

Riiklikel energeetikasektorit reguleerivatel asutustel võib olla õigus kohustada elektriettevõtjaid maksma tagasi summad, mis on saadud tarbijakaitsenõudeid rikkudes

Tarbijakaitse kuulub nimelt nende asutuste kohustuste hulka

Autorità di Regolazione per Energia Reti e Ambiente (energeetika, võrgustike ja keskkonna reguleeriv asutus, Itaalia) määras 2019. aastal Green Networkile, Itaalia elektri ja maagaasi jaotusvõrguettevõtjale hindade läbipaistvuse kohustuse rikkumise eest 655 000 euro suuruse rahalise haldussanktsiooni. Lisaks kohustas see asutus teda maksma lõppkliientidele tagasi 13 987 495,22 eurot, mida viimastelt nõuti halduskuludena niisuguse lepingutingimuse alusel, mille see asutus on tunnistanud õigusvastaseks.

Olles halduskohtus edutult vaidlustanud selle otsuse, esitas Green Network apellatsioonkaebuse Consiglio di Statole (Itaalia kõrgeima halduskohtuna tegutsev riiginõukogu), kus ta väitis, et Itaalia õiguses ette nähtud riikliku reguleeriva asutuse õigus kohustada klientidelt sisse nõutud summad tagasi maksma, on vastuolus direktiiviga 2009/72¹.

Selles kontekstis esitas Itaalia kõrgeima halduskohtuna tegutsev riiginõukogu Euroopa Kohtule kaks eelotsuse küsimust direktiivi 2009/72 artikli 37 lõigete 1 ja 4 kohta, mis puudutavad reguleerivate asutuste volitusi, ja I lisa kohta, kus on sätestatud meetmed, mida liikmesriigid peavad tarbijate kaitseks võtma.

Oma kohtuotsuses **täpsustas Euroopa Kohus, et direktiivi 2009/72 artikli 37 lõike 1 punktidega i ja n², lõike 4 punktiga d³ ja I lisaga ei ole vastuolus see, kui liikmesriik annab riiklikule reguleerivale asutusele õiguse kohustada elektriettevõtjaid maksma oma lõpptarbijatele tagasi summa, mida viimased tasusid nn halduskuludena niisuguse lepingutingimuse alusel, mille see asutus on tunnistanud õigusvastaseks**. Sama kehtib ka juhul, kui see tagasimaksmise korraldus ei põhine nende ettevõtjate osutatud teenuse kvaliteedi kaalutlustel, vaid sellel, et rikuti hindade läbipaistvuse kohustust.

Euroopa Kohtu hinnang

Euroopa Kohus rõhutas kõigepealt, et oma eesmärkide saavutamiseks nõuab direktiiv 2009/72 liikmesriikidelt, et need annaksid riiklikule reguleerivale asutusele elektrituru reguleerimise ja järelevalve valdkonnas ulatuslikud

¹Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta direktiiv 2009/72/EÜ, mis käsitleb elektrienergia siseturu ühiseeskirju ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2003/54/EÜ (ELT 2009, L 211, lk 55).

²Need sätted käsitlevad vastavalt reguleerivate asutuste kohustusi seoses läbipaistvuskohustuse täitmise ja tarbijakaitsega.

³Selles sättes on nähtud ette, et reguleerival asutusel on volitused määrata tõhusaid, proportsionaalseid ja hoiatavaid karistusi elektriettevõtjatele, kes ei täida direktiivist 2009/72 ega reguleeriva asutuse või ameti asjakohasest õiguslikult siduvast otsustest tulenevaid kohustusi, või taotleda pädevalt kohtult selliste karistuste määramist.

eesõigused, et eelkõige tagada tarbijakaitse.

Kohus märkis seejärel, et direktiivi 2009/72 artiklis 37, mis käsitleb reguleeriva asutuse kohustusi ja volitusi, ei ole mainitud volitust nõuda elektriettevõtjalt, et nad maksaksid tagasi kõik summad, mis on saadud ebaseaduslikuks tunnistatud lepingutingimuse eest. Direktiivi 2009/72 artikli 37 lõikes 4 väljendi „reguleerival asutusel peavad olema vähemalt järgmised volitused“ kasutamine näitab siiski, et reguleerivale asutusele võib anda ka artikli 37 lõikes 4 otsesõnu nimetamata volitusi võimaldamaks tal täita selle direktiivi artikli 37 lõigetes 1, 3 ja 6 osutatud ülesandeid.

Lisaks kuulub elektriettevõtjatele pandud läbipaistvuskohustuste täitmise tagamine ja tarbijate kaitsmine riikliku reguleeriva asutuse kohustuste hulka, millele viidatakse nimetatud direktiivi artikli 37 lõigetes 1, 3 ja 6.

Euroopa Kohus tõdes seega, et **liikmesriik võib anda reguleerivale asutusele õiguse kohustada neid ettevõtjaid maksma tagasi summad, mille nad on saanud tarbijakaitse nõudeid rikkudes**, eelkõige neid, mis puudutavad läbipaistvuse kohustust ja arvete õigsust.

Niisugust tõlgendust ei sea kahtluse alla asjaolu, et direktiivi 2009/72 artiklis 36 on sisuliselt ette nähtud, et vajaduse korral võtab riiklik reguleeriv asutus nõutud meetmed „tihedas koostöös teiste asjaomaste riiklike ametiasutustega, kaasa arvatud konkurentsiasutustega, ning piiramata nende pädevust“, või et selle direktiivi artikli 37 lõike 1 punktis n sisaldub väljend „koos teiste asjaomaste asutustega“.

Nimelt ei tulene nendest sätetest, et niisugusel juhul nagu põhikohtuasjas võib ainult üks nendest riiklikest asutustest kohustada elektriettevõtjaid lõpptarbijatelt alusetult saadud summad tagasi maksma. Vastupidi, väljendi „vajaduse korral“ kasutamine tähendab, et niisugune konsulteerimine on vajalik üksnes siis, kui kavandataval meetmel võib olla mõju teistele pädevatele asutustele.

Lõpuks täpsustas Euroopa Kohus, et kuna tarbijakaitse ja läbipaistvuskohustuse täitmine kuuluvad direktiivi 2009/72 artiklis 37 viidatud kohustuste hulka, siis on täpne põhjus, miks neist kohustustest mõne täitmiseks kohustatakse elektriettevõtjat oma klientidele tagasi maksma, ebaoluline.

MÄRKUS: Eelotsusetaotlus võimaldab liikmesriikide kohtutel taotleda kohtuvaidluste lahendamisel Euroopa Kohtult liidu õiguse tõlgendamist või liidu õigusakti kehtivuse üle otsustamist. Euroopa Kohus ei lahenda riigisisest kohtuvaidlust. Kohtuasja lahendamine kooskõlas Euroopa Kohtu otsusega on liikmesriikide kohtu ülesanne. Euroopa Kohtu otsus on ühtlasi siduv ka teistele liikmesriikide kohtutele, kes lahendavad sarnast probleemi.

Ajakirjandusele mõeldud mitteametlik dokument, mis ei ole Euroopa Kohtule siduv.

Otsuse [terviktekst](#) on CURIA veebileheküljel alates selle kuulutamise päevast.

Täiendavat teavet annab Marta Osleja ☎ (+352) 4303 6005.

Hoiame ühendust!

